

De nieuwe, complete methode voor de tweede fase

WERELDWIJS WEET WAAR HET OM DRAAIT

Geen dynamischer vak dan aardrijkskunde. Het is veelzijdig, verklaart hoe de wereld in elkaar zit en belicht alle mogelijke facetten van de samenleving. Bovendien vormt het een belangrijke basis voor je algemene ontwikkeling. Samen met de nieuwe Wereldwijs voor de tweede fase krijgt u alle ruimte om de grenzen van uw vak te verkennen. U weet dus zeker dat u op uw eigen, succesvolle manier aardrijkskunde kunt blijven geven. En dat u de vrijheid houdt uw les zelf in te vullen. Zo blijft uw vak een avontuur. En bereidt u de leerlingen nog beter voor op de wereld. Want... daar draait het toch om?

VRAAG MIJ UW BEGRONDELINGSKEMPLAAR AAN!
BEL 0791 629 79 54 OF KLIK OP WERELDWIJSWEEDEFASE.NL

WERELDWIJS

Malmberg

Saxion studeren

IS AARDRIJKSKUNDE HELEMAAL JOUW DING?
Dan is Ruimtelijke Ordening en Planologie voor jou dé hbo studie bij uitstek! Kijk snel op www.saxion.nl/rop

saxion.nl

Unie van Waterschappen

ONDER
N O S M
L T U R
N E T M
S C H A P

KNAG

De Grote Bosatlas

Onmisbaar, ook bij de Aardrijkskunde Olympiade

www.bosatlas.nl

V O O R R O N D E

N A T I O N A L E

A A R D R I J K S K U N D E

O L Y M P I A D E 2 0 1 0

TOELICHTING
VOOR DOCENTEN

AARDRIJKSKUNDE
OLYMPIADE

V O O R R O N D E 2 0 1 0

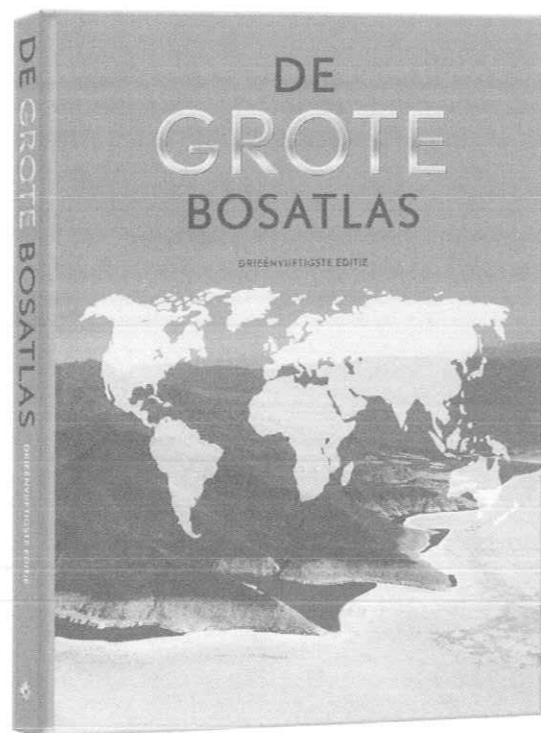
aardrijkskunde
olympiade

slo

V O O R T G E Z E T O N D E R W I J S

DE BOSATLAS

Verkrijgbaar bij de boekhandel
of ga naar www.bosatlas.nl

Geachte collega,

Met genoegen hebben wij de aanmelding van uw leerlingen voor de Voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2010 ontvangen.

U ontvangt hierbij de opgavenpakketten, het bronnenboekje en de toelichting voor docenten met het scoreformulier. Daarnaast informeren wij u over de te volgen procedures.

De voorrondetoets

Wij vragen u de toets af te nemen gedurende **twee klokuren (120 minuten)** in de week van 15 tot en met 19 maart a.s. Evenals vorige jaren willen we u enige speelruimte bieden bij de planning van de Voorronde op uw school. Uitgaande van de voor een olympiade onontbeerlijke sportiviteit vragen wij u om de toets af te nemen, de opgaven weer in te nemen en geen ruchtbaarheid te geven aan het flexibele tijdstip van afname van de toets. Op deze wijze denken wij een redelijke waarborg te hebben voor de vergelijkbaarheid van de werken.

Leerlingen dienen tijdens de toets de beschikking te hebben over een exemplaar van **De Grote Bosatlas, 52^e of 53^e editie**. Daarnaast mogen ze gebruik maken van een rekenmachine, een liniaal of een geodriehoek en kladpapier. De toets wordt gemaakt op officieel schoolpapier.

Correctie

Wij vragen u het gemaakte werk te corrigeren volgens het bijgevoegde correctiemodel, met inachtneming van de scoringsvoorschriften. De scores van uw kandidaten dient u vervolgens op het te kopiëren scoreformulier (achterin de toelichting voor docenten) in te vullen. Dit formulier en de werken van de leerlingen met **een score van 40 punten of meer** van uw school ontvangen wij graag *uiterlijk woensdag 31 maart a.s. op de SLO*. Opgaven, die na deze datum binnenkomen, kunnen in verband met een strakke planning helaas niet meer in behandeling genomen worden, dat wil zeggen dat ze niet meer naar de correctiecommissie worden verzonden.

U kunt de werken (indien gewenst aangetekend) als volgt adresseren:

SLO Nationale Aardrijkskunde Olympiade
secretaresse Marian Bijkerk
Postbus 2041
7500 CA Enschede

De ingestuurde werken worden nogmaals bekeken door de correctiecommissie van de Olympiade, waarna de 25 beste kandidaten worden uitgenodigd voor de Eindronde. Correspondentie over de Voorronde is niet mogelijk. De uitslag van de tweede correctie is bindend. De door u ingestuurde werken worden niet geretourneerd. Ze worden na de prijsuitreiking vernietigd.

Eindronde Olympiade

De resultaten van de Voorronde worden op 14 april bekendgemaakt aan de scholen van de 25 eindrondedeelnemers. Daarnaast wordt de lijst met eindrondekandidaten die dag gepubliceerd op de website van de Aardrijkskunde-Olympiade (www.aardrijkskunde-olympiade.nl). Hebt u op 20 april geen bericht ontvangen, dan is geen van uw kandidaten tot de Eindronde van de Olympiade doorgedrongen.

De Eindronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2010 wordt gehouden op 9, 10 en 11 juni a.s. op de Hogeschool Rotterdam. De deelnemers aan de Olympiade, hun docenten en de schoolleiding ontvangen hierover informatie op school (medio mei 2010). Voorafgaand aan de Eindronde is er eventueel nog een voorbereidingsdag voor de deelnemers (eind april of begin mei). Informatie hierover ontvangen zij te zijner tijd.

Indien u naar aanleiding van de voorrondetoets of de Olympiade Aardrijkskunde nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met: SLO, Frederik Oorschot, telefoonnummer: 053 4840258, email: f.oorschot@slo.nl.

Wij wensen uw kandidaten veel succes!

Scoreformulier Voorrondetoets Aardrijkskunde Olympiade 2010

Naam school

Postadres

Postcode en plaats

Telefoon school

Naam docent(e)

Telefoon privé

De toets is afgenomen op maart 2010 van tot uur.

	Naam leerling	(Totaal)score in punten
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Bij meer dan 15 kandidaten kunt u dit formulier kopiëren en doornummeren.

Datum Handtekening.....

Correctievoorschrift Voorrunde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2010

Aanwijzingen voor de docent/corrector

Algemene regels

- 1 De docent/corrector is verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van de Voorrunde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade toe te passen.
- 2 De docent/corrector doet een scorevoorstel. De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
- 3 De correctiecommissie van de Olympiade bepaalt de rangorde van de beste 25 kandidaten.
- 4 De uitslagen van Voorrunde en Eindronde zijn bindend. Deelname aan de Olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

- 1 De docent/corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
- 2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
- 3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
- 4 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 60 scorepunten toegekend worden.
- 5 Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
- 6 Indien in een gegeven antwoord een gevraagde verklaring, uitleg of berekening ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.
- 7 Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet niet alleen de oorzaak, reden of verklaring worden gegeven, maar ook een onderbouwing met een bron of een opbouw van de uitleg in twee of drie stappen. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 à 3 scorepunten te verdienen. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar een deelscore toekennen.
- 8 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 9 Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
- 10 Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht/beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend maar wel voor een juiste/passende toelichting/argumentatie.

Het verdient aanbeveling het scoren van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van werken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

A	Het Drents-Friese Wold	
1	<p>Maximumscore 2</p> <p>Mogelijke oorzaken zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - foto 1 = zwerfstenen - foto 2 = keileem - foto 3 = pingoruïne <p>Indien drie antwoorden goed: 2 punten Indien twee antwoorden goed: 1 punt Indien één antwoord goed: geen punten</p>	
2	<p>Maximumscore 2</p> <p>Uit de beschrijving moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● in dit gebied door overbegrazing van schaapskuddes / het steken van plaggen voor de stallen 1 ● het land van zijn vegetatiedek werd ontdaan (en de wind vrij spel kreeg) 1 	
3	<p>Maximumscore 3</p> <p>Juiste aanwijzingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het dorp is een brink te herkennen waar de gebouwen/boerderijen omheen gebouwd zijn. - Langs de Vledder Aa zijn de lager gelegen graasgebieden/ groengronden te herkennen (Vledderlanden). - Ten westen van het dorp zijn de hoger gelegen essen met akkerbouw te herkennen (Vledderveld). - Vanuit het dorp Vledder is een radiaal patroon van wegen te herkennen. <p>per juiste aanwijzing 1 punt</p>	
4	<p>Maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● de kwaliteit slechter zal zijn, 0 ● omdat de Vledder Aa langs landbouwgronden stroomt 1 ● van waaruit vervuilende stoffen (amoniak, nitraat) via het grond-/ kwelwater in het riviertje terecht komen 1 	
5	<p>Maximumscore 1</p> <p>D</p>	
6	<p>Maximumscore 1</p> <p>Er bevindt zich een stuw in de Vledder Aa.</p>	
7	<p>Maximumscore 1</p> <p>kaart 66D (52e druk: 61D)</p>	

E	De Hanzelijn	
1	<p>Maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Station Utrecht-Centraal 1 ● Station Amersfoort-Centraal 1 	
2	<p>Maximumscore 1</p> <p>Ten zuiden van Kampen wordt een hoogwatergeul / een bypass aangelegd (waar de Hanzelijn via bruggen overheen zal gaan).</p>	
3	<p>Maximumscore 1</p> <p>Er treedt zo geen verdere versnippering van het landschap op.</p>	
4	<p>Maximumscore 2</p> <p>Uit de redenering moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● aan de Flevolandse zijde van het Drontermeer een bosgebied ligt 1 ● dat door de Hanzelijn wordt doorsneden 1 	
5	<p>Maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste voordelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is dan maar één brug over de IJssel nodig. - Er zijn dan geen grote ingrepen nodig in de bebouwde kom van Zwolle. <p>per juist voordeel 1 punt</p>	
6	<p>Maximumscore 2</p> <p>De juiste voordelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Er is meer ruimte beschikbaar. 1 ● De grond is er goedkoper. 1 	

7	Maximumscore 3	
	Voorbeelden van een juist politiek argument zijn:	1
	- ruimtelijke spreiding van de welvaart over Tanzania	
	- tegengaan van de regionale ongelijkheid	
	Voorbeelden van een juist economische argument zijn:	1
	- welvaartsverhoging voor heel Tanzania	
	- voorkomen dat (buitenlandse) bedrijven zich alleen in het centrum / de meest ontwikkelde gebieden vestigen	
	- bevorderen van werkgelegenheid over het hele land	
	Voorbeelden van een juist demografisch argument zijn:	1
	- ontlasten van de dichtbevolkte kustgebieden / gebieden rondom de meren	
	- bevorderen van de bevolkingsspreiding	
	- tegengaan van over-urbanisatie van de dichtbevolkte kustgebieden / gebieden rondom de meren	
	per juist voorbeeld 1 punt	

B	De rivier de Nijl	
	Maximumscore 1	
1	Voorbeelden van een juist antwoord zijn:	
	- De Nijl stroomt door een gebied dat grotendeels een aride klimaat kent	
	- (terwijl de Amazone en de Zaire door een gebied met overwegend een tropisch regenwoudklimaat stromen).	
	Maximumscore 1	
2	$1134 \text{ m} / 6695 \text{ km} = 0,17 \text{ m/km}$	
	Maximumscore 2	
3	Uit de uitleg moet blijken dat:	
	• de plaats waar nu het Victoriameer ligt, tussen twee armen van de Oost-Afrikaanse riftzone in ligt	1
	• en bij beide riftarmen opheffing plaatsvond (waardoor het tussenliggende gebied in een laagte kwam te liggen)	1
	Maximumscore 1	
4	In het stroomgebied van de Blauwe Nijl valt in een korte periode heel veel neerslag, terwijl in het stroomgebied van de Witte Nijl het hele jaar een beetje neerslag valt.	
	Maximumscore 2	
5	Uit de uitleg moet blijken dat:	
	• de Nijl tussen Dongola en Aswan door een heel droog gebied stroomt	1
	• waardoor er veel verdamping plaatsvindt vanuit de rivier	1
	Maximumscore 1	
6	Bovenstrooms van Aswan bevinden zich veel stroomversnellingen / watervallen / cataracts.	
	Maximumscore 2	
7	Uit de redenering moet blijken dat:	
	• door de bouw van de Aswandam sediment niet meer in de delta terecht zal komen (maar al in het Nassermeer zal bezinken)	1
	• waardoor de delta niet meer aan zal groeien	1
	Maximumscore 1	
8	De Nijl vormde de enige natuurlijke verbindingsweg tussen het Middellandse Zeegebied en Afrika ten zuiden van de Sahara.	

C		De Parelrivier delta	
1	Maximumscore 1 Globalisering		
2	Maximumscore 1 Hongkong is lange tijd een Britse kroonkolonie geweest (en pas in 1997 toegevoegd aan China).		
3	Maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat: <ul style="list-style-type: none"> • de lonen in Shenzhen lager liggen dan in Hongkong (oorzaak) • waardoor veel arbeidsintensieve bedrijven vanuit Hongkong zijn uitgeschoven naar het veel goedkopere Shenzhen (gevolg) 	1	1
4	Maximumscore 1 door het stichten van Speciale Economische Zones		
5	Maximumscore 1 Kaart 155C (52e druk: 138E)		
	<i>Opmerking</i> <i>Kaart 155D (52e druk 138F) mag goedgerekend worden.</i>		
6	Maximumscore 3 <ul style="list-style-type: none"> • de kredietcrisis / economische crisis • waardoor de werkgelegenheid in de regio zal afnemen • en de werkloosheid juist ook onder deze arbeidsmigranten zal toenemen (Zij kunnen voor sociale onrust zorgen) 	1	1
7	Maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • Net als Hongkong ligt Rotterdam aan diep vaarwater • terwijl Ghuanzhou, net als Antwerpen, verder landinwaarts is gelegen en dus moeilijker te bereiken is voor grote schepen 	1	1
8	Maximumscore 2 Uit de redenering moet blijken dat: <ul style="list-style-type: none"> • in het achterland van de haven van Sjanghai goederen goedkoper geproduceerd zullen worden dan in Hongkong en omgeving • en juist deze industrieproducten vaak per container vervoerd worden 	1	1

D		Tanzania	
1	Maximumscore 3 Uit de verklaring moet blijken dat: <ul style="list-style-type: none"> • de aanwezigheid van het Victoriameer (het noorden) zorgt voor bestaansmogelijkheden zoals drinkwater, vervoer, waterkracht, viswater en irrigatiewater (situatiebeschrijving) • de aanwezigheid van rivieren / laagvlakten / de kustzone (het oosten) zorgt voor bestaansmogelijkheden zoals drinkwater, vervoer, waterkracht, viswater en irrigatiewater (situatiebeschrijving) • waar bestaansmogelijkheden zijn, wonen de meeste mensen (algemene regel) 		1
2	Maximumscore 2 Voorbeelden van een juiste uitleg zijn: <ul style="list-style-type: none"> • het koloniale moederland wilde delfstoffen/grondstoffen naar het moederland vervoeren (oorzaak), • zodat spoorlijnen vanaf de vindplaatsen van delfstoffen/grondstoffen naar de kust werden aangelegd (gevolg) 		1
	of <ul style="list-style-type: none"> • het koloniale moederland investeerde niet in de regionale ontwikkeling (oorzaak), • waardoor de spoorlijnen geen netwerk vormen (gevolg) 		1
3	Maximumscore 1 In het zuiden zijn geen delfstoffen/grondstoffen aanwezig.		
4	Maximumscore 1 50% of meer van het exportpakket (naar ontwikkelde landen) bestaat uit grondstoffen.		
5	Maximumscore 2 Voorbeelden van juiste fysisch-geografische omstandigheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Er valt voldoende neerslag (500-1000 mm/jaar). - De aanwezige hoogvlakte (Afrikaans Hoogland) zorgt voor een tempering van de hoge temperatuur. 		
	per juist voorbeeld 1 punt		
6	Maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat: <ul style="list-style-type: none"> • Tanzania een gedeelte van het jaar onder invloed staat van de ITCZ / de lage drukgebieden die zich normaal gesproken rondom de evenaar bevinden • en een ander gedeelte van het jaar onder invloed staat van hoge drukgebieden die zich normaal gesproken rondom de 30 graden zuiderbreedte bevinden 		1